

Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluiden kehittäminen -hanke

Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta 16.03.2022 § 33
251/00.01.05/2022

Valmistelija: perhe- ja sosiaalipalveluiden johtaja Sami Salmivirta ja perhe- ja aikuissosiaalityön päällikkö Leena Lahti, etunimi.sukunimi@raisio.fi

Raision kaupunki on osallistunut 1.9.2021 lähtien hankkeeseen, jossa kehitetään maahanmuuttajien matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluita Varsinais-Suomessa. Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) rahoittaa hanketta ja käynnissä oleva hankekausi jatkuu 31.8.2022 saakka. TEM on avannut 7.3.2022 seuraavan valtionavustushaun maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluiden vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen. Avustuksen tavoitteena on tehostaa maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä. Hakuaika päättyy 8.4.2022. Tukikelpoisia kustannuksia voi syntyä ajalla 1.9.2022–31.8.2023. Valtion vuoden 2022 talousarviossa on varattu yhteensä 3M€ avustukseen. Haussa avustusta kohdennetaan erityisesti TEM:n myöntämällä valtionavustuksilla vuosina 2020–2021 käynnistettyjen ohjaus- ja neuvontapalveluiden ja kehittämistyön juurruttamiseen osaksi kuntien pysyviä rakenteita.

Turku on koordinoanut maakunnan keskuskaupunkina kahden vuoden ajan maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluiden kehittämishanketta Varsinais-Suomessa. Vuonna 2020 ensimmäiselle TEM:n hankekaudelle maakunnasta lähtivät mukaan Uusikaupunki ja Laitila. Parhaillaan on menossa toinen hankekausi, jossa em. kaupunkien lisäksi ovat mukana Raisio ja Salo. Yhteisenä tavoitteena on ollut kehittää maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluihin maakunnallisesti kattava verkosto, joka alueellisen kuntayhteistyön ja monikanavaisuuden kautta rakentuu vastaamaan alueellisia ja paikallisia tarpeita. Kehittämistyö on edennyt hyvin ja maahanmuuttajien matalan kynnyksen neuvontaa on nyt saatavilla kaikissa hankkeeseen osallistuvissa kaupungeissa.

Meneillään olevan hankekauden aikana Raisiossa on käynnistetty maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelu Olkkarin Monineuvo. Asiakkaille annetaan ohjausta ja neuvontaa asiointipiste Olkkarissa yhteensä 6 kielellä: suomeksi, englanniksi, venäjäksi, kurdiksi, arabiaksi ja somaliksi. Ohjaus ja neuvonta aloitettiin lokakuussa 2021 hankkeen koordinaattorin toimesta suomeksi, englanniksi ja venäjäksi. Arabian-, kurdin- ja somalinkielinen neuvonta otettiin mukaan palvelutarjontaan vuoden 2022 alussa. Neuvonta näillä kielillä hankitaan ostopalveluna Turun kaupungin hankkeen aikana kilpailuttamalta Monikulttuurinen varhaiskasvatus, koulu ja koti ry:ltä. Olkkarin Monineuvosta on tiedotettu aktiivisesti eri kanavia pitkin, asiakkaat ovat alkaneet löytää palvelun ja asiakasmäärät ovat lähteneet kasvuun. Tämän vuoden alusta lähtien Olkkarin Monineuvossa on ollut käyntejä/yhteydenottoja yhteensä 79 kpl. Suurin osa asiakkaista on ollut kurdin-, somalin-, arabian- ja darinkielisiä. Ohjauksen ja neuvonnan aiheet ovat liittyneet etenkin koulutukseen, työhön, asumiseen, etuuksiin ja talouteen. Asiakkaita on autettu esimerkiksi hakemusten tekemisessä, yhteydenotoissa viranomaiseen tai muuhun tahoon, selvennetty palveluprosesseja ja ohjattu palveluiden piiriin.

Seuraavalla hankekaudella Varsinais-Suomi aikoo jatkaa maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluiden vakiinnuttamista

seuraten neljää toimintalinjaa, joita ovat maakunnallisuus, asiakaslähtöisyys, neuvonjen osaamisen kehittäminen ja palvelun monikanavaisuus ja digitaalisuus. Jatkossa painopisteenä on kehittää maakunnan yhteistä digitaalista ohjausta ja neuvontaa, jolla täydennetään paikallisten neuvontapisteiden palvelutarjontaa. Raision osahankkeen keskeisenä tavoitteena on Olkkarin Monineuvon vakiinnuttaminen ja vieraskielisten asukkaiden tavoittaminen laaja-alaisesti palvelun piiriin. Vuonna 2024 voimaan tulevan uuden kotoutumislain mukaan kunnilla on jatkossa kokonaisvastuu kotoutumispalveluiden koordinoinnista ja järjestämisestä. Muutos tulee näkymään jo ensi vuonna hyvinvointialueiden käynnistyessä, jolloin kunnissa tulee olla riittävästi henkilöstöä kotoutumistyöhön. Uuden lain mukaan kuntien tulee myös vahvistaa matalan kynnyksen ohjauksen ja neuvonnan saatavuutta kaikille Suomeen muuttaneille maahanmuuton perusteesta, elämäntilanteesta tai maassa asututusta ajasta riippumatta. Varsinais-Suomen kunnista Raisiossa on Turun jälkeen suhteellisesti eniten vieraskielisiä (8,3 %). Raisioon asettuneita maahanmuuttajia on asioinut Turun neuvontapisteissä KOP-kolmiossa ja Skanssissa. Olkkarin Monineuvon tarjoama lähipalvelu vähentää osaltaan Turun neuvontapisteiden kuormitusta.

Hankkeen omavastuurahoitusosuus on 30%. Meneillään olevalla hankekaudella Raision osahankkeen budjetti on 68 552€. Tästä Raision omavastuu on 20 566€ ja TEM:n avustus 47 986€. Budjetti koostuu seuraavista osista:

- Henkilöstökulut (1 htv, koordinaattori) 38 000€
- Ulkopuoliset palvelut (omakielinen neuvonta, käännös ja tulkkaus, viestintä, palvelumuotoilu) 21 552€
- Muut kulut (matkat, koulutukset, tapahtumat) 5 000€
- Yleiskustannus 4 000€

Varsinais-Suomi ei ole vielä laatinut yhteistä budjettia seuraavan hankekauden hakemusta varten. Kaarinan, Naantalın, Paraisten ja Loimaan kaupungit ovat ilmaisseet kiinnostuksensa olla mukana Varsinais-Suomen hankkeessa. Mikäli lisää kaupunkeja lähtee mukaan seuraavalle hakukierrokselle, on todennäköistä, että osahankkeiden budjettien tulee olla ulkopuolisten palvelujen ja muiden kulujen osalta suppeampia kuin meneillään olevalla hankekaudella. Siten Raision omavastuu tulisi olemaan seuraavalla hankekaudella korkeintaan 20 566€. Seuraavaa hankekautta varten ei ole varattu erillistä budjettia, mutta kulut huomioidaan aikuissosiaalityön budjetissa ja palveluohjauksen monialainen kehittäminen hyödyttää kokonaisuudessaan useita kaupungin toimijoita.

Omankielisellä ohjauksella ja neuvonnalla edistetään kotoutumista ja osallisuutta siten, että asiakas saa tarvitsemansa tiedon ja löytää palveluiden piiriin. Tavoitteena on myös, että asiakas oppii ohjauksen avulla hoitamaan asioita itsenäisesti. Toimivalla ja joustavalla yhdestä paikkaa saatavalla, monialaisella palveluohjauksella voidaan ongelmiin myös tarttua nopeammin ennen kuin ne ovat päässeet kasaantumaan ja kuormittamaan kalliita erityispalveluja.

Esittelijä	Sosiaali- ja terveystohtori Juha Sandberg
Päätösehdotus	Sosiaali- ja terveystoimien lautakunta päättää osallistua maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluiden kehittäminen -hankkeen valtionavustuksen hakuun.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Nuorisovaltuuston edustaja Leia Kuorilehto poistui klo 19.16 tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen.